

Володимир Самійленко (1864 - 1925)

«Він поперед усього чоловік з ніжним людським почуттям, з вродженою і життям виробленою симпатією до всього бідного, покривдженого і зневаженого в природі й суспільстві. При тім він українець, свідомий українець, усею душею відданий своїй країні і своєму народові», — писав про В.Самійленка Іван Франко. Мати В.Самійленка, Олександра Кіндратівна, належала до дворових кріпаків. У шістнадцять років її віддали на службу до панів Лесевичів. Юна красуня припала до вподоби Івану Олександровичу — багатому поміщику, який мав п'ять тисяч десятин землі, любив танці, музику, бенкети. Пан зумів прихилити серце дівчини, а потім її відправив до батьків. Так у Великих Сорочинцях на Полтавщині народився Володимир Іванович Самійленко. Кажуть, що він не успадкував від свого батька нічого, хіба що любов до музики. Пізніше Олександра Кіндратівна служила управителькою в маєтку поміщика Трохимовського.

«З дитинства, — згадував письменник, — в дідовій хаті між своїми кривими жив оточений українською стихією, слухав бабусині казки «Про трьох братів Кіндратів» та інші, яких вона знала багато, слухав чумацькі пісні, які співав дядько Герасим Бокитько, козак, дід якого чумакував, і взагалі впивався чарівною українською мовою Миргородського повіту, яку я визнаю найкращою... ». У Трохимовського була багата бібліотека, і хлопчик із задоволенням знайомився тут з творами Руссо, Вольтера та інших французьких класиків.

Після смерті поміщика Олександра Кіндратівна одержала у спадок від нього тридцять десятин землі, чималу суму грошей і пенсію на виховання сина. Це дозволило влаштувати хлопчика на навчання в Полтавську гімназію. Вчився Володя старанно. Тут вперше починає він писати поезії, складати гумористичні вірші. Далі продовжив навчання на історико-філологічному факультеті Київського університету. Заняття за спеціальністю В. Самійленко не знайшов, тому змушений був працювати на київському телеграфі. Потім були пошуки роботи, а також пов'язані з ними часті зміни місця проживання (Чернігів, Катеринодар, Миргород, знову Чернігів, Київ).

За характером Володимир Іванович був людиною флегматичною, часом трохи незібраною, але надзвичайно добродушною. «Безодня» — так називав він усяке місце, де складав якісь речі, папери, бо там, як правило, панувало безладдя, а щось потрібне важко було знайти. Таких «безодень» у письменника було кілька. Перша — редакційна шафа в управі, де лежали різні журнали, книжки, шматки булки, шматки ковбаси, яка почала цвісти. Друга «безодня» — домашня етажерка, де панував нічим не кращий порядок. Були ще дві кишенькових «безодні»: в піджаку і в пальті, де зберігалося багато зайвих речей. Кажуть, що Володимир Іванович міг годинами розшукувати потрібний папірець, прижартовуючи при цьому. А його дотепи були такі влучні, що ніхто навіть не думав ображатися на поета. Щоб уникнути зайвих неприємностей, Борис Грінченко, який працював разом з В. Самійленком у Чернігівській управі, поступав таким чином: віддаючи колезі якийсь офіційний папір, обов'язково залишав собі його копію, щоб не загубився. Це давало можливість тримати в порядку документи і рятувати свого приятеля від службових неприємностей.

Перші вірші В. Самійленка з'явилися у львівському журналі «Зоря» (1886). Часто свої твори він друкував під псевдонімом «Сивенький». Письменник і справді був сивенький: сивенький

був його пишний чуб (поет дуже рано посивів), сивуватим видавалося безкровне обличчя, сиве вбрання, майже завжди притрушене сивим попелом, сиві від пороху чоботи.

Перебуваючи в Києві, Володимир Іванович був активним автором гумористично-сатиричного журналу «Шершень». Його часто переслідували злидні та матеріальні нестатки. Ось яким бачила письменника в ті часи Марія Грінченко: «Вигляд мав вельми нужденний, убрання на ньому було старе, а на голові знову шапка-бирка з діркою. Жив він тоді в Михайлівському монастирі». В. Самійленко тривалий час перебував в еміграції і тільки у травні 1924 року повернувся на Україну. Смерть доньок, поневіряння за кордоном, матеріальні злигодні остаточно підірвали і до того кволе здоров'я письменника. Давала про себе знати і саркома. Відчуваючи, що життя наближається до кінця, Володимиру Івановичу дуже хотілося побути на батьківщині. Тому рідні відвезли його на літо в Буданівку поблизу Боярки. Кажуть, що в цей час письменник мріяв про те, що «як одержить пенсію, то доручить своєму родичеві купити йому хату в рідних Сорочинцях над річкою і там доживатиме віку». Помер В.Самійленко в Боярці. Селяни поховали поета на своєму цвинтарі за козацьким звичаєм: з козацьким поясом попереду, з червоною китайкою на домовині, з хрестом з берези. За життя Володимира Самійленка вийшло дві його збірки — «З поезій В.Самійленка» (1890) та «Україні» (1906). Перу письменника належить кілька комедій та гуморесок, а також драма «Чураївна». Відомий він і як перекладач українською мовою найкращих творів російської та світової літератури.